

IVAN GALAMBICA
SOUBOJ
LEGEND

SOUBOJ LEGEND

Ivan Galambica

ŽEBRÁCI, VÁLKA, ZÁVIST A PENÍZE. A LÁSKA

„Nevěřím na spiritismus, nevěřím v Boha, ani nic takového. Jsem zapřísařhlý materialista!“ povídá rázně Viktor.

„Jistě. Chápu. Já v Boha věřím, i ve věčnost duše, ale nejsem proti tvému názoru nijak vyhraněn. Už jsem v životě několik ateistů potkal. Všechno, povětšinou, milí lidé. Říkám povětšinou,“ pokyvuje Archibald.

„Takže, co?“ zeptá se Viktor a očekává odpověď.

„Co chceš vědět?“

„Zmizíš sám, nebo se mám probudit?“ ptá se Viktor.

Všechno to začalo nedávno. Několik mladých lidí na jednom výletě provádělo spiritismus. Vyvolávali duchy. Na chatě jednoho z nich, mírně ovíněni, z nudy. Nepovedlo se jim to.

Jedním z účastníků byl Viktor. Mladý muž. 22 let. Vysokoškolák. Od doby, kdy se vrátil, míval neklidné spaní. Do snů mu přicházel kdosi.

„Jsem Archibald. Zemřelý v roce 1857. Nejsem duch. Jsem jen energie zemřelého,“ povídá ve snu a Viktor se děsem vzbudil.

Nebylo to příjemné. To snění. Ale Viktor to přičítal proběhnuvšímu víkendů. Ovšem další noc, do dalšího snu, přišel Archibald opět.

„Zmiz! Jsi jen sen!“ řekl v polospánku Viktor. A Archibald zmizel. Ovšem další den, či spíše další noc, se opět vrátil. Do hlubokého snu, ve kterém neuměl Viktor zakřičet: „ZMIZ!“

Archibald nebyl zlý. Neškodil. Jen chodil snem Viktora, prohlížel si jeho snění a podívoval se nad věcmi, co vidí. Oblečen v dobový oblek, cylindr na hlavě, hůlku. Naleštěné boty. Pečlivě uvázaného motýlka. Chodil, koukal. Viktor šlel.

„Co tady zase chceš?“ promluvil na něj, když se Archibald zjevil asi popáté.

„Jsem jen energie zemřelého. Otevřeli jste mi cestu. Ale nemohu dál, nežli do tvého snu. Tak chodím a koukám,“ vysvětluje Archibald.

Viktor, ve snu rezignující, povídá: „Nevěřím na spiritismus, nevěřím v Boha, ani nic takového. Jsem zapřísáhlý materialista!“

„Jistě. Chápu. Já v Boha věřím, i ve věčnost duše, ale nejsem proti tvému názoru nijak vyhraněn. Už jsem v životě několik ateistů potkal. Všechno, povětšinou, milí lidé. Říkám povětšinou,“ pokyvuje Archibald.

„Takže, co?“ zeptá se Viktor a očekává odpověď.

„Co chceš vědět?“

„Zmizíš sám, nebo se mám probudit?“ ptá se Viktor.

„Já si myslím, že se nyní nedokážeš probudit. A i kdybys to dokázal, přijdu znova. Dokud nedosáhnu svého,“ odpoví s úsměvem Archibald. Viktor měl zrovna sen. V tom snu jel na lokomotivě. Elektrické. A tu lokomotivu si teď se zájmem Archibald prohlíží. Je udiven tím strojem.

„A tvůj cíl je tedy jaký? Abych se třeba zbláznil?“ ptá se Viktor.

„Ne. To rozhodně ne. Tam, kde jsem, je mi dobře. Chci se vrátit. Zavřít ty dveře, co ty a tvoji přátelé jste otevřeli. Ale jen se chci na pár věcí zeptat. To je celé. Zemřel jsem v roce 1857. Jaký je teď rok?“

„Teď? 2024,“ odpoví Viktor.

„Takže, jestli dobře počítám, od mé smrti uplynulo 167 roků. Je to tak správně?“

„Asi ano. A co tedy chceš?“

„Chtěl bych vědět, jaký je dnešní svět. Kam jste došli, za ty roky? To je celé. Odpověz mi. A já zmizím,“ vysvětluje Archibald.

„Jsi duch, můžeš se podívat sám, jak funguje svět, ne?“

„Nejsem duch. Už jsem ti to říkal. Jsem jen energie zemřelého. Neumím nic, než projít branou sem a tam. A to ještě jen do snu. To je hezké, tohleto. Co je to?“ ukáže na lokomotivu Archibald.

„Lokomotiva. To neznáš?“

„Ale ano. Znáám. Ale nevidím komín. Kde to má komín?“

„Nemá. Je na elektřinu,“ vysvětluje Viktor.

„No. A to je právě to, co mne zajímá. Kam jste se, jako lidstvo, posunuli? Za ty roky. Museli jste dosáhnout úžasného pokroku,“ nadšeně obchází lokomotivu Archibald.

„A když ti to povím, zmizíš? Z mých snů?“

„No jistě. Proč bych nezmizel?“

„Tak jo. Takže dobře. Tak, co tě zajímá?“

„Zajímají mne výtvořry techniky. Vždy jsem jim fandil. Věřil jsem, že jednou práci lidí převzmou stroje. Že lidé budou jen číst knihy a chodit do opery. Hrát na hudební nástroje a tančit. Stalo se?“

„Lidé mají mnoho vynálezů. Ale stále chodí do práce,“ odpovídá Viktor.

„Proč?“

„Co, proč?“

„Proč chodí do práce? Copak nemáte stroje, které zastanou práci lidí?“

„No, samozřejmě máme. Máme spoustu vynálezů. Ale lidé chodí samozřejmě také do práce.“

„Rádi pracují?“

„Ano. Někteří ano.“

„Ale kdyby nechtěli, tak nemusí, že ano?“

„No. Musí. Musí přece vydělávat peníze. Ty přece víš, co jsou peníze?“

„Vím, peníze znám. Ty byly i za mě. A vládly světu. Takže těžkou práci obstarávají stroje a lidé dělají jen tu lehkou?“

„No... tak bych to neřekl, ale ano, tu nejtěžší práci dělají stroje. To ano.“

„A kolik hodin týdně lidé pracují? Za mě se dělalo tak 40 až 50 hodin každý týden. Kolik je to teď?“

„No, asi stejně. Zhruba.“

„Stejně?!?!? To jste za ty roky nedošli žádného pokroku?“

„No ne. Jsou lidé, kteří dělají o něco méně. Ale zase někdo má třeba dvě práce...“

„Dvě? Proč?“

„Aby se uživil. A dobře si žil.“

„Jedna práce nestačí?“

„Ale mnohdy ano. Ale mnohdy také ne.“

„A řekni, ještě je mezi lidmi bída. Za mě byli žebráci. Jsou i dnes?“

„Jsou. To ano. Jsou. Říká se jim bezdomovci.“

„A i teď je máte, ano?“

„Ano. Máme.“

„Copak není společnost natolik bohatá, aby nebyli žebráci?“

„A možná i je, ale víš, co? Je to složité. Bylo by třeba, aby politici s tím něco udělali...“,

„Kdo?“

„Politici. To je velký rozdíl, než co znáš ty. Dnes si vládneme sami! Nemáme krále, nebo císaře, jako za tebe!“

„Vládnete si sami?“

„Ano. Jednou za čas se všichni sejdem, říká se tomu volby, zvolíme si někoho, kdo nám bude vládnout, a po zbytek času do dalších voleb na něj nadáváme!“ usměje se Viktor.

„A proč si ne zvolíte někoho, na koho nechcete nadávat?“

„Proč? No protože rozhoduje většina. Tedy ono je to ještě složitější, protože někdo k volbám ani nechodí, a pak nadává ze všech nejvíce...to bys nepochopil. Politici nám vládnou, ale nemáme je rádi. Ale závidíme jim jejich dobře placená místa,“ vysvětluje Viktor.

„Závist? Tu si pamatuji. Já znám, co je to závist. Já nezáviděl, ale v mém okolí jsem ji často viděl. Takže závist zůstala?“

„No jistě. Závist je věčná!“

„A jaké jiné vynálezy, kromě lokomotiv na elektřinu, máte?“

„Jéje. Toho je řůa. Ale nic z toho neznáš. Automobil, telefony, teď už mobilní, televize, rakety létající do kosmu, internet, atomové zbraně, ponorky... to je věcí, za těch 167 roků jsme se, jako společnost, strašně moc posunuli. To se nedá všechno vyjmenovat. Žijeme úplně jinak! Je úplně jiná doba. To je jiný svět, dneska!“ téměř se chlubí Viktor.

„Jsou stále války?“

„Ano. Jsou.“

„Proč?“

„Co, proč? Prostě válka patří k dějinám, jako houska k páрку!“

„Párky znám!“ rozzáří se Archibald.

„No vidíš. Tak to je třeba zhruba stejné. Jídlo. Tedy takto: máme rychlé občerstvení, to asi neznáš a hodně vaříme z polotovarů. To taky asi neznáš. Ale jíme zhruba stejně, jako vy!“

„Jak často máte maso? Každý týden?“

„Třeba denně,“ odpoví Viktor.

„Denně? Jste všichni tak bohatí? Máte služebnictvo?“

„Ne. To ne. Ale žije se prostě jinak. To pochop. Jsme, jako lidstvo, dost dál.“

„A když válčíte, jaké máte zbraně? Děla, pušky, lodě?“

„No. Takhle: Máme atomové zbraně. To jedna bomba zničí třeba celé město. Kompletně. Ale ty ve válkách moc nepoužíváme. Střílíme po sobě, používáme i nože, granáty a tak. Tak, jako vy.“

„A věříte v Boha?“

„Někdo jo, někdo ne.“

„A co rodina? Stále existuje rodina?“

„No. To je těžké. Ženy se osamostatnily a přebraly v mnohém úlohu muže ve společnosti. Stalo se někdy ve dvacátých letech minulého století. Pak, někdy kolem roku 1950, přišla antikoncepční pilulka, a ženy si mohly, poprvé v dějinách, rozhodovat o svém těhotenství. A to, v konečném důsledku, vedlo k rozpadu rodiny tak,

jak ji známe z dob dřívějších. Rozvod je dnes zcela běžná věc. Ženy mnohdy za život vymění několikrát partnera...,“

„A co na to okolí?“

„Není to nic nenormálního. Ženy muže úplně nepotřebují. Mnohé jej mají jen na sex...,“

„Pssst! Co to říkáš?“

„To je normální. O sexu se dnes mluví zcela otevřeně. Naše společnost není tak uzavřená a pruderní, jako byla ta vaše. Sex je veřejné téma. Stejně jako sex mezi stejným pohlavím. O tom se mluví otevřeně!“

„Cože?“

„No jo. Máme svobodu. Nejsme upjatí!“

„No ale... sám jsi říkal, že rodina se rozpadla? Že tak, jak ji známe z minulosti, neexistuje?“

„Ano. Je to tak. Tradiční model rodiny už není.“

„A to se lidem líbí?“

„Líbí, nelíbí. Tak to prostě je. Na to se tě nikdo neptá, když to prostě doba přináší!“

„A řekni: stále chodíte na korzo na procházku? Stále chodíte do opery? Stále hrajete na hudební nástroje?“

„Hudbu máme rádi. Je jí plný internet...,“

„Plný kdo?“

„Internet. To je takové virtuální prostředí. Neexistuje. Ale máš doma takovou krabičku, jmenuje se počítač, a díky ní si pouštíš hudbu. Ani mezi lidi nemusíš. A taky, díky počítači a internetu, nejsi sám. Jsi v kontaktu s okolím!“

„Ale jsem přitom doma sám?“

„No, to jo. To je jasný. Ale vlastně nejsi. Jsi sice sám doma, ale jsi v kontaktu se světem!“

„Proč?“

„Proč jsi v kontaktu? No, třeba, když se chceš seznámit. Najít si lásku, třeba...“

„Takže láska existuje stále?“

„No jistě. Ta je tady pořád!“

„Ale říkal jsi, že je tady jen sex...“

„To se lidé naučili oddělovat. Láska je láska, sex je sex. Láska je vzácná, sex je běžný.“

„Já to nechápu. A to jste takhle šťastni?“

„A proč by ne?“

„Víš, já čekal, že za ty roky lidé dojdou nějakého poznání. Že budou méně pracovat, více se věnovat umění, že třeba už nebudou válčit...“

„Tak podívej. Kdybych tě dneska vzal do naší nemocnice, tak bys koukal, kam třeba došla moderní medicína. To bys čuměl!“

„Léčíte lidi. To je paráda!“

„Průměrná délka života se zvedla o mnoho let. Jsme tady déle!“

„Ale do práce chodíte stejně, jako za nás!“

„No, to ano. Ale třeba můžeme cestovat. To je velká výhoda. Sedneme do letadla, to ty nevíš, co je, a druhý den jsme třeba v Egyptě!“

„Ještě stojí pyramidy?“

„No jistě. Pyramidy jsou věčné!“

„Rádi cestujete?“

„Ano. Jezdíme po světě. Jsme šťastni!“

„Ale stále máte žebráky, války a závist?“

„To možná ano. Ale to žádný pokrok nevymýtí.“

„Jste k sobě navzájem laskaví?“ ptá se Archibald.

„A vy jste byli?“ odpoví útočnou otázkou Viktor.

„Ne. My ne. A vy jste?“

„Někdo k někomu jo, jiný k jinému ne. Jak kdo, a jak ke komu,“ odpoví Viktor.

Archibald mlčí.

„Co je, už se nechceš na nic zeptat?“

„Nechci. Jsem smutný.“

„Z čeho? Že máme války? I vy jste měli!“

„Myslel jsem, že se svět změní. A on se vůbec nezměnil. Máte všechno to, co jsme měli my... a navíc mám pocit, že k sobě máte tak nějak dál. Lidsky!“

„Kecy. Máme se lépe. Máme stroje... vynálezy!“

„A k čemu? Jak vám to zlepšilo život? Pracujete méně? Jste šťastnější? Žijete krásnější dny?“

„Někdo jo! Někdo jo!“

„A co rodina? Kdy ta zase bude taková, jako byla dříve?“

„Nikdy! Protože ženy byly ve své roli nešťastné! Nelze chtít po ženách, aby držely rodinu pohromadě za každou cenu! To muži se musí zamyslet a změnit!“

„A teď jsou ženy šťastné?“

„Cože? No vím, já? Já nejsem žena. Jsem muž.“

„A potkáváš šťastné ženy? Nejsou ženy osamocené?“

„Tohle neumím posoudit. Ale dnešní doba je mnohem lepší, nežli byla ta vaše!“

„V čem?“

„V tom, že máme svobodu!“

„Volit si, na koho budete nadávat?“

„Jo! Přesně tak!“

„Myslím, že jste se za těch 167 roků nikam neposunuli. Stále máte žebráky, války, závist a peníze!“ konstatuje Archibald.

„A lásku!“ namítá Viktor.

„To je pravda. A lásku!“ připouští Archibald.

„Ty, Archibalde. Až tě za 167 dalších let někdo vyvolá, bude to pořád stejné. Pořád budou války, žebráci, peníze. To je neměnné. Pořád bude závist. Ale pořád bude láska. Pořád.“

Archibald pokývá a odchází. Jen se otočí a říká: „Podle mne nežijete o moc lépe, nežli jsme žili my. Čert vem všechny vaše vynálezy. Obyčejnému člověku se žije pořád stejně, jako se žilo za nás!“

A zmizel.

Viktor se probudil.

To byl ale divný sen.

Tak takhle tady žijem...

UKRADENÝ DORT

„Podívejte, z kapek se skládá moře, z vojáků armáda a z jednotlivých vloček sněhová vánice. A z včel roj,“ povídá Karel, kouká se při tom někam na neurčitý bod někde na koberci, vedle židle, kde sedí David. Vyhýbá se očnímu kontaktu, jak jen to je možné.

„Jistě, je to přesně tak,“ promluví Honza Mikitinec. To je ten třetí muž v místnosti. David, Karel a Honza. A právě Honza dodává: „Z kapek se skládají vojáci, ze včel moře a... nebo prostě tak, jak to tady pan vedoucí říká. Že ano?“ hledá podporu u svého šéfa.

„Ano, přesně tak. Tady pan Mikitinec pravdu má!“

Všechno to začalo před třemi týdny.

Kancelář jednoho úřadu. Spousty zaměstnanců. A všichni pod vedením Karla. Karel se jmenuje celým jménem Ing. Karel Varle. Hrozná jméno. A taky hrozný člověk. Padesátník ve špatně padnoucím obleku. Neupřímný, neschopný a neochotný jakéhokoliv rozhodnutí. Do očí se vám nepodívá, komunikuje s vámi přes mail, a to i tehdy, má-li vás přímo ve vedlejší kanceláři, než kde sám sedí. Když se něco musí udělat, tak to vždy nařídí větou: „...mělo by se...,“. Nikoho neúkoluje, protože to by pak také mohl někdo po Karlovi chtít odpovědnost za jeho rozhodnutí. Jediný, s kým komunikuje napřímo, je Bc. Jan Mikitinec. Čerstvý třicátník. Stejně neschopný, jako Karel. Patolízal. Jednou chce celé oddělení vést. Oficiálně žádnou funkci nemá. Je stejný referent, jako všichni ostatní. Ve skutečnosti je

Karlova pravá ruka. Každé ráno udělá kávičku, na podnose ji šéfovi donese, pochválí mu výběr kravaty pro dnešní den (co na tom, že Karel „točí“ jen dvě dokola), donese drby z kanceláří, vyslechne si, co by se mělo a nemělo a navrhne, komu by dané úkoly přidělil. Karel většinou pokývá, Honza navrhne, že on zajde za lidmi a úkoly jim předá, Karel souhlasí a Honza odchází. V kancelářích pak důležitě rozděluje úkoly, hraje si na zástupce šéfa a říká, že všichni mají štěstí na takového vedoucího jakým ing. Karel Varle je.

David je referent. Obyčejný, nedůležitý. Nemá ambicí, nemá snů. Má jen touhu tu dobu v práci nějak přečkat. Přijít, být tam, odejít. A doma se věnovat rodině, koníčkům. A pokud možno, nemyslet na práci. Být šedivý, nevýrazný, nenápadný.

„Pan vedoucí, pan inženýr Karel Varle, má příští týden narozeniny. Měli bychom se každý složit na dárek. Já to zorganizuji,“ řekl tuhle Bc. Jan Mikitinec. Jeho slova znamenala to, že každý musí dát nějakou bankovku do společné kasy, kdy za vybrané peníze pan Honza Mikitinec něco koupí a v den oslavy šéfovi on předá.

„Já mu koupím dárek sám,“ špitl David. Ne, nechtěl kupovat nic sám. Ale nechtěl ze svého, poměrně nuzného platu, přispívat na ten dárek. Proč taky, že? Když měl narozeniny David, nikdo si ani nevzpomněl. Proč by nyní on měl dávat něco na dárek pro člověka, který jej štvě, navzájem se nemají rádi a navzájem jim na sobě nezáleží?

David nebyl žádný odbojář. Říci, že nedá nic, se bál. Tak použil malou lež. Řekl, že dárek koupí sám. A tím získal nějaký čas.

Mikitinec totiž pokýval, něco si zapsal do tabulky a řekl: „Inu, dobrá,“ a odešel.

Ale, když se blížil den oslavy, Mikitinec se opakovaně Davida ptal, jaký dárek, že tedy má? Chtěl jej zabalit v jednotný papír s dárkem, který byl zakoupen ostatními.

„Mám. Něco mám. Já to zabalím. Potom.“ Odpovídal David. Měl plán. V den oslavy, tedy vlastně den předem, onemocní, dva, možná tři dny bude doma, a tím se vyhne nejen oslavě, ale i povinnosti předat dárek. Takový hrdina David byl. Neuměl napřímo říci, jak něco vnímá, takže se raději jen vymlouval, a říkal, že dárek přinese zítra, nebo že jej zabalí sám.

„No a co máš? Co jsi koupil?“ útočí Mikitinec.

„To je překvapení,“ povídá David.

„O to nejde. Ale já to musím vědět. Abych naplánoval pořadí, jak se to předá,“ vysvětluje a je vidět, že chce vědět, co David pořídil.

„Dort,“ hlesne David.

„Dort? Jenom?“ nechápe Mikitinec.

„No. Medovník. Velký. Pan inženýr říkal, že jej má rád. Jednou,“ vymýšlí si David. Neví, co jej to napadlo. Tak plácl toto.

„Aha. To nevím, že by to říkal. Ale dobrá. Tak začneme dortem, no,“ pokyvuje Mikitinec.

A David byl v pasti své lži. Cestou z práce se díval na ceny dortů. Velký dort Medovník byl pěkně drahý. A David prostě nechtěl šéfovi nic kupovat.

„Tak člověče, dort nebude,“ řekl pak sklesle Mikitincovi.

„Jak to?“

„Dal jsem ho tady v práci do ledničky a do rána jej někdo ukradl,“ vymýšlí si David. Ano, z lednice se kradlo běžně. Takže tato lež byla více nežli uvěřitelná.

„Včera jsi jej tam dal a někdo jej ukradl?“ je rozhořčen Mikitinec.

„Přesně tak,“ pokyvuje David.

A touto svou lží se vymanil z povinnosti přispívat na šéfův dárek. Oslavy se zúčastnit nechtěl. Ale byl srab na to, aby řekl, že „na šéfa“ nic nedá.

Druhý den přišel Honza Mikitinec k Davidovi do kanceláře a ptá se: „V kolik hodin jsi dával ten dort do ledničky?“

„Já? Asi ve tři, nebo tak nějak. Proč?“

„Protože asi tuším, kdo jej ukradl. Jestli jsi jej tam dával ve tři, byla to nejspíš Olga. Ukrajinka. Uklízečka!“

„Ne. Ta ne!“ hájil ji David, který věděl, že Mikitinec nemá rád nejen Olgu, ale Ukrajince obecně.

„Jo. Jen ji neobhajuj. Podle mne to byla ona!“ pokyvuje Mikitinec. A hned jde za šéfem.

„Nechci být konkrétní, ale vypadá to, že Olga, uklízečka, krade. Così, o čem nechci mluvit z důvodu vaší blížící se oslavy, pane vedoucí, zmizelo z lednice. Po třetí hodině odpoledne. A to tady byla už jen Olga!“ povídá Mikitinec Karlovi a ten jen těká pohledem. Pak se zeptá: „No a jsou nějaké návrhy?“

„Já bych ji vyrazil. Zlodějku jednu!“ mne si Mikitinec v duchu ruce. Kdysi, mírně přio opilý, Olgu sexuálně obtěžoval. Ona jej plácla a řekla, ať toho nechá. Od té doby je Mikitinec na stezce pomsty. A teď došel do cíle.

„Hrozné, tohleto. Co se dnes děje,“ uzavřel celou věc Karel.

„Davide, chtěl jsem ti poděkovat, Olga dostane výpověď!“ přišel hrdě oznámit toto Mikitinec Davidovi. A dodává, že bez jeho podnětu, by tu zlodějku nikdy neodhalili.

„Počkej. Třeba to nevzala ona. Nemáš důkaz!“ hájí ji David.

„No. Jaký důkaz bys chtěl? Všichni odešli, byla tu jen ona a dort zmizel. Nebo to tak není?“

„Ale ano. Asi ano. Ale nemohl jej třeba vzít někdo jiný?“ zkouší to David.

„Dobře, prověřím vstupní karty,“ vzdychl Mikitinec.

„Pane vedoucí. Ve věci té krádeže jsem postoupil následně: Na Olgu jsem udeřil. Nejprve zapírala, ale když jsem jí pohrozil, že to předáme policii, přiznala. Tu věc z lednice vzala. Pro jistotu jsem prověřil ještě vstupní karty ten den a zjistil jsem zajímavou věc. V tu dobu byli na patře tři lidé. Olga – uklízečka a taky ještě pan Hálek a paní Marešová. Ti odešli v půl třetí, ale v půl čtvrté se vrátili. Podle vstupních karet se pohybovali spolu v zasedací místnosti číslo 3,“ hlásí Mikitinec snaživě výsledky svého šetření.

„Ve trojce? To je ta s gaučem?“ ptá se Karel.

„Ano. Podle záznamů tam spolu byli necelé dvě hodiny. A pak odešli. Netuším, co tam dělali,“ vzdychne Mikitinec.

„Hálek a Marešová? No, to jsou mi tedy novoty,“ diví se Karel. Na Marešovou si kdysi myslel.

„Pane šéf, já jsem vdaná. Na tohle mám manžela,“ odpověděla mu tehdy. A teď se tady dvě hodiny zavírá na trojce, kde je gauč, s Hálkem.

„Ten Hálek...jaký on má vlastně pracovní výkon?“ zeptá se Karel a Mikitinec odpoví otázkou: „No, já nevím. Vy to víte, pane vedoucí?“

„Já to nevím. Jestli vy to třeba nevíte. Přece jen, není o něm slyšet, kdo ví, zda něco vůbec dělá?“ řekne Karel.

„Podle mne... podle mne... podle mne moc ne? Nebo se pletu, pane šéf?“

„Nemyslím si, že byste se pletl. Snad víte, co říkáte,“ odpoví Karel.

„Pane šéf. Když tak nad tím přemýšlím, co myslíte, nemohl nakonec tu věc z té ledničky vzít Hálek, nebo ta Marešová? Co myslíte vy, pane šéf?“

„Marešová asi ne. Ale u toho Hála jeden nikdy neví,“ přemýšlel Karel.

„Tak Davide, tvůj dort ukradl tady Standa Hálek,“ vede Mikitinec Hála před Davida. A pokračuje: „Udeřil jsem na něj. Vid', Stando? U něj v kanclu. Nejdříve tedy dělal, že nic neví. K ničemu se neměl. Ale, když jsem jej konfrontoval se záznamem ze vstupních karet, že vím, že tu byl, řekl, že ano, že ten dort vzal. A je ochoten nahradit škodu. Kolik stál ten dort?“ vítězoslavně povídá Mikitinec, držíc Standu za loket. Standa Hálek sahá pro peněženku a povídá: „Omlouvám se, škodu ti zaplatím!“

„Jsi obyčejný zloděj, Stando. Konečně víme, kdo krade věci z lednice!“ povídá Mikitinec.

„Standa za nic nemůže. To já vzala ten dort!“ vmísí se do hovoru Petra Marešová. Přišla hájit čest svého milence.

„Tady!“ vykřikla Olga, vstoupíc do místnosti a položila na stůl pětistovku. Dostala výpověď za krádež dortu, takže to přišla srovnat. Nechce přijít o práci.

„Co je tohle? Za co je to?“ diví se Mikitinec.

„Za ten zpropadený dort. Co jsem vzala!“ hlásí Olga.

„Honzo, můžu s tebou chvilku mluvit?“ nakoukne do místnosti údržbář Mácháček.

„Ted? Co je? Proč?“ ptá se Mikitinec.

„No, já jsem slyšel, že se tady řeší, kdo co vzal z ledničky. Víš, co? Omylem jsem to možná byl já. Vzal jsem to omylem. Bolel mě žaludek, vypil jsem to...rozumíš, ne? Jako desinfekci. Tak, aby se z toho jako nic nedělalo. Jsem se spletl, no,“ povídá omluvně on.

„Tohle musím probrat s panem vedoucím,“ rozhodne Mikitinec.

Pan vedoucí rozhodl, že řešení není dobré odkládat, ale že nic se nesmí uspěchat. Důležité je ustanovit viníka. Je třeba nekompromisně šetřit, ale současně nedělat, tak říkajíc, vlny. A hlavně, nenarušit chod úřadu. To je hlavní!

„Takže, pánové a dámy, nakonec tedy pan vedoucí rozhodl, že se sejdem všichni v zasedací místnosti číslo 1 a tam zjistíme, jak to bylo s tím dortem!“ řekl Mikitinec každému. On tedy pan vedoucí tak nerozhodl. Ale Mikitinec chtěl celé věci přijít na kloub, takže říkal, že pan vedoucí tak rozhodl.

„Ve dvě tam!“ dodával a připomněl: „Účast povinná!“

Ve dvě se všichni sešli v té zasedací místnosti. Dokonce i pan vedoucí Ing. Karel Varle.

„Já bych asi začal tím, že bych se všech tady zeptal, jaké je základní poslání našeho úřadu?“ vzal si slovo Mikitinec.

„Sloužit občanům?“ řekl po chvíli kdosi, když nikdo nic neříkal.

„Cože?“ otočili se na něj všichni.

„No. Tak to asi ne, že? Ale zkuste si někdo tipnout, jaké je naše základní poslání?“ ptá se Mikitinec.

„Pracovat pilně?“ řekl někdo jiný a všichni se zasmáli.

„Ne! Tak já vám to tedy povím! Být v klidu! A řekněte mi, když se tady krađe, jsme v klidu?“

„Docela jo,“ odpoví kdosi.

„No a o tom mluvím, právě. Není tady klid! A já chci vědět, proč? Kdo ukradl ten dort?“ útočí Mikitinec.

„Hele, Honzo. Já bych se měl asi omluvit,“ začne David a Mikitinec jej pohybem ruky zastaví: „Mlč. Neomlouvěj se! Tys to myslel dobře. Koupil jsi tady našemu milému panu vedoucímu dort a nějaká sketa jej ukradla. Ty se neomlouvěj! Ty za nic nemůžeš. Ale jestli se neukáže viník, nepřijde a nepřizná se, rovnou říkám, je čas na pořádnou inventuru na pracovištích!“

Luděk Krátký, který měl na starosti benzín do firemních vozidel, poposkočil. Cože? Inventura?

„Já to byl. Já ho sežral, omlouvám se!“ vyskočí a hlásí se o svůj díl viny. Nějakou inventuru nemůže potřebovat.

„Já to vzala!“ trvá na svém Olga.

„Kdepak. Já to byl. Proč bych jinak byl odpoledne v zasedačce. Sežral jsem jej tam!“ trvá na svém Standa Hálek.

„Ano. Ale já jej jedla taky!“ přiznává se Petra Marešová.

„Já to vypil. Ale omylem. Bolel mne žaludek,“ vysvětluje údržbář.

Ke krádeži dortu se postupně ještě přiznal Jirka Vyhlídal – ten chodil odpoledne na firemní kopírku kopírovat si svoje věci pro své podnikání. A jelikož to jsou stovky kopií, raději se přiznal ke krádeži, nežli by někdo začal pátrat, co dělá odpoledne na patře.

Pak se k tomu přiznala Jitka Šilhavá. Té se to docela hodilo. Ta krádež. Ten den nebyla vůbec v práci. Měla tam být, ale nepřišla. Takže svým přiznáním ke krádeži si vlastně zajistila účast na pracovišti.

Zcela ze stejného důvodu se ke krádeži přiznali i Karel Machatý, Jana Vodňanská a Valerie Suchá.

Ke krádeži se také přiznala Katalin Horváthová. To byla žena původem z Maďarska, která česky moc neuměla, ale když už se hlásili všichni...

Poslední, kdo se ke krádeži přiznal, byl Dušan Červeňák. Rom, který nastoupil do vrátnice úřadu teprve včera, takže v den krádeže zde vůbec nepracoval. Ale měl své zkušenosti. Věděl, že je-li někde nějaká krádež, a je-li v blízkosti přítomen Rom, je jasné, že dříve či později ukáží prstem na něj, a protože přiznání je polehčující okolnost, vcelku realisticky zhodnotil situaci, ulevil svému svědomí a „položil to“.

„Kolik tam těch dortů vlastně bylo?“ zeptá se vedoucí Karel.

„To vám chci celou dobu říci. Nebyl tam žádný. Já si to všechno vymyslel!“ křičí David.

Ticho. Všichni ztichli.

„Ne ne! Já jsem zloděj“ trvá na svém každý z těch, kterým se krádež dortu hodí jako přikrytí jejich absence v práci.

„Vymyslel? Proč?“ diví se ing. Karel Varle.

„Protože jsem vám nechtěl nic dávat na dárek!“

„Cože? A proč?“

„Protože vás nemám rád! Jste divný, neupřímný a falešný! Nálada na pracovišti pod vámi je hrozná a nikdo tady nepracuje rád!“ pronese upřímný soud David. Každý je ticho.

Ing. Varle pokyvuje, Mikitinec máchá rukou, že tohle není pravda, že pan vedoucí je skvělý vedoucí.

„Tak tohle říci, to chtěla pěkné množství odvahy. To se musí nechat,“ zašeptá ing. Varle sledující imaginární bod na podlaze.

Davida si zavolali na kobereček. Druhý den. Bc. Jan Mikitinec si vzal slovo. V místnosti byli tři. David, Mikitinec a pan Varle.

„Davide. Tady pan vedoucí by ti rád řekl, že dávat někomu peníze na dárek je věc dobrovolná a nikoliv povinná. Že ano, pane vedoucí?“

„Ano.“

„Pak také, že nás mrzí, že vnímáš náladu na pracovišti tak negativně. Že ano, pane vedoucí?“

„Ano,“ přikývl David. Několik lidí mu o samotě řeklo, že to, co řekl, řekl dobře. A chválili jej za jeho slova.

„No. A pak taky bychom rádi probrali tu třetí věc a tou jsou náplně do sešíváček. Že, pane vedoucí?“

„Ano!“

„Cože?“ nechápe David.

„Koukám, že máš nafasováno 2000 drátků do sešíváček. To tak moc sešíváš?“ ptá se Mikitinec a David nechápe.

„No, podívej, Davide. Jak jsi přišel s tou teorií krádeže, tak jsme si s panem vedoucím říkali, že je takové přísloví, že zloděj volá, ať chytí zloděje. Koukli jsme na tvé fasování...“

„Moment. Za to, že jsem řekl pravdu, mi budete počítat náplně do sešíváček?“

„Tak to ne! Za tu pravdu jsme vděční. Tedy, pravdu? Spíše za tvůj názor, nežli pravdu. Určitě bych to neformuloval, jako pravdu. Že, pane vedoucí?“

„No. A co ty sešíváčky, tedy?“

„No, nafasoval jsi dvě balení drátků do sešíváčky, ale já se ptám...pardon, my se ptáme, kde jsou?“

„Co, kde? V sešíváčce a ve stole, asi. Ne?“

„Můžeš nám je donést ukázat?“

David šel. Ve stole nic neměl. A v sešíváčce asi 50 drátků.

„Tady!“ ukázal.

„A kde je zbytek?“

„Já nevím. Asi jsem je použil,“ vysvětluje David.

„Hm. No... to je hezké, tedy!“

„Podívejte. Drátky stojí pár korun. Jestli mne chcete nachytat na tomto...“

„Nejde o pár korun!“ povídá Karel, dívá se kamsi do země a pokračuje: „...jde o princip. Koruna ke koruně a je z toho balík.“

„Podívejte, z kapek se skládá moře, z vojáků armáda a z jednotlivých vloček sněhová vánice. A z včel roj,“ dodává.

„Jistě, je to přesně tak,“ promluví Honza Mikitinec.

„Z kapek se skládají vojáci, ze včel moře a... nebo prostě tak, jak to tady pan vedoucí říká. Že ano?“ hledá podporu u svého šéfa.

„Ano, přesně tak. Tady pan Mikitinec pravdu má!“

„Dostanete vytýkácí dopis a podmíněčné propuštění. Krádeže jsou zlo této firmy. Krádeže a pomluvy! To s tím dortem bylo zbytečné!“

„Vytýkácí dopis za drátky do sešívačky? Já mám pocit, že je to spíše za to, že jsem řekl pravdu!“

„Kdepak, pravdy si vážíme,“ oponuje Karel. Vstává. Jde kamsi vedle do místnosti, pro cosi.

„Hlídej si stůl. Tohle jsem ti tam dnes ráno vzal!“ zaklepe krabičkou drátků do sešívačky Honza Mikitinec. A dodává: „Na ty tvoje kecy, ani na ty srandy, tady není nikdo zvědavý. A když jsi lakomý a nechceš přispět na šéfa...“, více neřekl. David mu dal pěstí.

„No. Tak to bychom měli,“ řekne spokojeně se usmívající ing. Karel Varle. Stojí mezi dveřmi, vše si natáčí na mobil.

„Napadení kolegy v práci!“ dodá.

Pak se zpřímá podívá Davidovi do očí, sáhne do náprsní kapsy svého obnošeného saka, a aniž by uhnul pohledem, povídá: „Výpověď“

dohodou. Dáš sám a odejdeš hrdě středem, nebo mám začít řešit tady to napadení?“

David podepisuje výpověď a ing. Karel Varle povídá: „Já ti dám, že je tady blbá nálada. Já ti dám, že mi nechceš přispět na dárek!“

„Každý přispěl,“ mne si tvář Mikitinec a ukazuje tabulku na papíře.

„Počkej. Ty ale, Honzo, ne! U tebe je nula!“

„Ano. Já nemusím!“ směje se Mikitinec.

Tak takhle tady žijem...